

Vidde-voktere på ville veier – Lovbruk langt ute på (Hardanger)-viddene

Av: Roald Ellingsen

Apropos artikkelen «Vårlig tur på vidda» i NAGS-NYTT 1-4/88.

Såvel ovennevnte artikkel som diverse avisoppslag i lokalpressen gjennom de senere år forteller at Hardanger Politiikkammer v/lensmannskontoret i Odda har fått det for seg at mineralsamling (i dette tilfellet i Tyssedalsfjellene) er ulovlig, og at det er en av etatens prioriterte oppgaver å forhindre slik aktivitet.

Nå er det av ukjent grunn slik at nasjonalparkens grenser er trukket i en vid bue utenom fjellene i området vest av Tyssedal, med de mange mineralogisk interessante toppene her med rester av det såkalte skyvedekket. Bortsett fra en egen fredningsbestemmelse for en berømt anatasforekomst gjelder derfor ingen spesielle begrensninger av mineralsamling i området.

I mangel av andre regler er det da man tyr til straffelovens paragraf 399, som slik forsøkes håndhevet hva angår 2 (stein, mineraler) av ialt ca. 20 navngitte «naturrikdommer». Paragrafen, som på nyåret ble kjent som (og omdøpt til) moseloven, foreskriver nemlig fengsel eller bøter også for den som fjerner f.eks. mose, lyng, blomster, kvister, løv, m.m.

En fullstendig og bokstavelig håndhevelse av paragrafen vil sannelig være litt av en utfordring for de offentlige «vesener». Mangelen på slik håndhevelse representerer likevel, og desverre, ingen unnskyldning eller formidende omstendighet for oss mineralsamlere, dersom rettsvesenet skulle velge å benytte bestemmelsen.

Frifinnelsen i den såkalte Mosesaken ble dessverre bygget på formodningen om rettsvillfarelse, og ga derfor ingen prinsipiell avklaring på hva man kan og ikke

begrensninger som bl.a. omhandles i paragraf 3, har rett til å skjerpe (lete etter) mutbare mineraler. Og etter paragraf 4 har skjerper rett til å foreta de arbeider som i den anledning er nødvendige.

Min **konklusjon** er derfor følgende: Ingen (selv ikke et visst lensmannskontor) kan hindre skjerping etter anatas og andre titanmineraler (heller ikke i tyssedalsfjellene), dersom ikke spesielle fredningsbestemmelser er vedtatt. Uansett fremtidig lovpraksis m.h.t. paragraf 399 vil denne bestemmelse aldri kunne avvære den rett bergverksloven gir enhver norsk statsborger til skjerping, muting og utmål.

Fremdetes i tvil om dine rettigheter som samler av titanmineraler på vestvidda? Bergverkslovens paragraf 14 slår fast at mutingssøknad skal avslås bl.a. dersom anført mineral ikke er mutbart. Som bevis på mutbarhet av anatas, rutil, etc vedlegges kopi av mutingsbrev utsendt av Bergvesenet basert på mutingssøknad vedr. nevnte mineraler ved «Spissnaut».

